

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Lademoen barnehage
Østersundsgate 3

N-7042 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Thea Berg Lauvsnes

Vår ref.
17/15434/J07
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
20.06.2017

Lademoen barnehage – tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. – varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte 16. mai og 8. juni 2017 tilsynsmøter ved Lademoen barnehage. Bakgrunnen for tilsynet var en hendelse hvor ei jente på tre år fikk smeltet stearin i ansiktet ved et besøk i Lademoen kirke i november 2015. Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen jobber systematisk og forebyggende for å ivareta sikkerheten ved turer og aktiviteter med betydning for barnas sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.).

1. Sammendrag

Vårt inntrykk etter tilsynet er at Lademoen barnehage tar barnas sikkerhet seriøst og i stor grad har rutiner som skal sikre at det ikke skjer uønskede hendelser i fm. turer og aktiviteter som gjennomføres i barnehagen. Barnehagen har ikke tilstrekkelig dokumentasjon på risikovurderinger som er foretatt muntlig i personalgruppa. Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger for situasjoner og aktiviteter som medfører risiko for barneulykker. Dette innebærer en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risiko.

Tilsynet avdekket ett avvik:

Avvik 1: Barnehagen har ikke gjennomført risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner.

Vi vurderer at det påpekte avviket ved barnehagen ikke er i samsvar med regelverket.

Frist for retting av avvik:

Vi ber om skriftlig bekreftelse **innen 1. oktober 2017** på at avviket er rettet.

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljøenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

2. Beskrivelse av Lademoen barnehage

Lademoen barnehage er en privat barnehage underlagt Trondhjems asylselskap. Barnehagen har fire avdelinger og holder til i bygning fra 1893.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet var et hendelsesbasert tilsyn etter melding om ulykke i november 2015 hvor ei jente fikk smeltet stearin i ansiktet ved et besøk i Lademoen kirke. Tilsynet hadde hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14).

Dokumentasjon fremlagt i fm. tilsynet:

- E-postkorrespondanse forelder, barnehagen og Trondhem asylselskap i april 2017
- Redegjørelse om hendelsen fra Lademoen barnehage datert 24. april 2017
- Risikovurdering av "barn i rikerommet i Lademoen kirke" fra november 2015
- Utdrag av det elektroniske internkontrollsystemet PLB Mentor ble demonstrert.

Deltakere ved tilsynet:

Gøril Linge Five, styrer Lademoen barnehage
Bente Elton Jacobsen, daglig leder Trondhjems asylselskap (8. juni 2017.)
Rune Berg, rådgiver Miljøenheten
Thea Berg Lauvsnes, rådgiver Miljøenheten
Siv Akre, rådgiver Fagenhet for oppvekst og utdanning (observatør 16. mai 2017)

3.1 Risikovurderinger for å ivareta barns sikkerhet

Avvik 1: Barnehagen har ikke gjennomført risikovurderinger som grunnlag for etablerte rutiner. *Barnehagen må gjennomføre og dokumentere risikovurderinger for situasjoner og aktiviteter som medfører risiko for barneulykker. Dette innebærer en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å redusere risiko.*

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4, 7 og

Observasjon:

Ledelsen orienterte ved tilsynet om at barnehagens personale er svært bevisst på sikkerhet og har tenkt og snakket mye om risiko ved utarbeidelsen av rutiner. Basert på disse vurderingene tas forholdsregler. I etterkant av hendelsen i kirka ble det utført en risikovurdering i Mentor. Utover dette er ikke risikovurderinger dokumentert i særlig grad eller gjennomført på en systematisk måte som grunnlag for egne rutiner. Ledelsen har planlagt å jobbe med dette ved revisjon av systemet og innføring av Mentor.

Vurdering:

Samtalen ved tilsynet gav inntrykk av at ledelsen og personalet er opptatt av barns sikkerhet og tenker risiko i forkant av aktiviteter/utflukter. Disse vurderingene er imidlertid ikke oppsummert og dokumentert, og barnehagen kan ikke vise at risikovurderinger av ulike områder og aktiviteter er lagt til grunn for de etablerte rutinene i barnehagen. Vi vil at barnehagen skal kartlegge risikoforholdene, vurdere risikoen og beskrive tiltak for å fjerne risikoen eller redusere den til et akseptabelt nivå.

Om risikovurderinger

Kunnskap om risiko gir barnehagen et bedre grunnlag for å gjennomføre tiltak som reduserer risikoen eller fjerner farene. Barnehagens internkontrollsystem skal beskrive systematiske tiltak som sikrer at forskriften overholdes. Dette innebærer også en risikovurdering av forhold som har betydning for barnas helse og miljø. En risikovurdering innebærer å:

1. Identifisere aktiviteter som kan innebære risiko for barnas sikkerhet og helse.
2. Identifisere hva slags farer (uønskede hendelser) som er forbundet med de ulike aktivitetene og årsaken til disse (en fare kan ha flere årsaker).
3. Vurdere sannsynligheten for at farene inntreffer ved de ulike aktivitetene.
4. Vurdere konsekvensen (alvorligheten) ved faren.
5. Beskrive hvilke rutiner som er etablert, eller må etableres, for å redusere sannsynligheten for at faren inntreffer og rutiner som beskriver hvordan konsekvensen av faren kan reduseres.

Alle forhold som har betydning for barnas helse og miljø skal i følge veileder til forskriften risikovurderes. Vi har ved dette tilsynet begrenset oss til barnas sikkerhet. Det innebærer en forventning om at det er gjennomført en kartlegging, vurdering av risiko og beskrivelse av tiltak for å eliminere eller redusere risikoen for ulykker til et akseptabelt nivå. Det er mange måter å gjennomføre risikovurderinger på. Miljøenheten anbefaler en systematisk tilnærming:

- Dere må ha kjennskap til de ulike aktivitetene som utøves ved barnehagen. Ta gjerne utgangspunkt i dagsrytmen og årshjulet til barnehagen og kartlegg alle aktivitetene. Dette kan være utelek, innelek, hente/bringe situasjoner, turer, matlaging, med mer.
- Videre må det beskrives hva slags farer (uønskede hendelser) som er forbundet med de ulike aktivitetene og hva som forårsaker disse. Eksempelvis kan en fare ved utelek være fall fra stor høyde. Årsaken til at denne faren inntreffer kan være flere, for eksempel som følge av fall fra høye innretninger man kan klatre på (lekeapparat) eller som følge av klatring i trær.
- Når farene er listet opp og årsaken er beskrevet, er neste steg å vurdere risiko. Hvor sannsynlig er det at denne uønskede hendelsen inntreffer hos oss og hvor alvorlig er konsekvensene? På dette punktet kan det også være nødvendig å se litt på avvikshistorikken til barnehagen samt erfaringer gjort av andre barnehager.
- Når man har identifisert de farene med størst risiko, er det viktig å iverksette tiltak for å redusere risikoen. Dette kan være tiltak som at en risikovurdering må utføres i forkant for hver aktivitet som er identifisert med høy risiko, utarbeiding av nye instruksjoner og sjekklister, revidering av eksisterende rutiner, plan for opplæring, fysisk sikring etc. Disse tiltakene må beskrives, gjerne i en handlingsplan, med tildeling av ansvarlig ansatt for gjennomføring og tidsfrist.

Miljøenheten påpeker at det ikke er meningen dere skal risikovurdere enhver hendelse på ethvert sted, men holde fokuset på de relevante farene som kan oppstå i den daglige driften. Har man gjort et systematisk og godt arbeid med risikovurderingen, vil den også kunne overføres til en rekke andre aktiviteter som ikke direkte er blitt risikovurdert. Risikovurderingen må oppdateres hver gang forutsetningene som lå til grunn for vurderingene er endret.

3.2 Internkontrollsystemet generelt

Merknad 1: Barnehagens ledelse bør i fm. implementering av Mentor gå systematisk gjennom forskriften og veilederen "Miljø og helse i barnehagen", og sikre at alle tema er ivaretatt ved barnehagen.

Observasjon:

Barnehagen er i ferd med å implementere PBL Mentor som sitt internkontrollsystem, inkludert rutiner for avviksmelding og – håndtering som er tatt i bruk og ifølge ledelsen fungerer godt. Implementering av Mentor er en pågående prosess, og ledelsen opplyste at de skal jobbe videre med gjennomgang av internkontrollsystemet og overgangen til Mentor neste barnehageår. Det er utarbeidet et årshjul for arbeidet med barnas miljø, og systemet revideres og gjennomgås med ansatte i august. Ledelsen var ved tilsynet ikke kjent med ny veileder til forskriften.

Vurdering:

Vårt inntrykk etter en overordnet gjennomgang er at barnehagen i stor grad har et internkontrollsystem som ivaretar forskriftens krav. Vi forventer at barnehagen gjennom implementeringen av Mentor sikrer både nødvendige rutiner for å ivareta barnas miljø og dokumentasjon av at disse følges i praksis. I den sammenheng bør også barnehagen gå grundig gjennom veileder til forskriften for å sikre seg at barnehagen ivaretar alle tema.

3.3 Hendelsen hvor jente fikk smeltet stearin i ansiktet

Observasjon

Arrangøren/menigheten og barnehagen beskriver hendelsen slik: Da Lademoen barnehage var på besøk i november 2015 stod lysgloben framme i kirkerommet, og det var tent noen små stearinlys samt et større kubbelys i midten av globen. Globen vaklet da jenta kom borti den, og et stearinlys veltet og datt ned mot jentas ansikt. Hun fikk litt smeltet stearin like ved øyet. Verken jenta eller omgivelsene ble satt fyr på. Personalet vurderte at det gikk bra med jenta, men barnehagen tok henne for sikkerhets skyld med til legevakten. Umiddelbart etter hendelsen ble det gjort endringer ved at lysgloben alltid tas ut av rommet før barna skal dit.

I forkant av besøket i kirka hadde ledelsen i barnehagen vurdert opplegget med lystenning som sikkert tatt i betraktning hvordan lystenningen skulle gjennomføres og på bakgrunn av høy voksentetthet. Styrer opplyste at de ikke ville ha gjennomført tilsvarende aktivitet (eller bruke levende lys overhodet) i barnehagen der det er flere barn per voksen.

Vurdering

Vår vurdering er at risikovurderingen som ble gjort før oppstart av opplegget høsten 2015 var overfladisk og bærer preg av at barns kreativitet og uforutsigbarhet ikke var overveid godt nok. Sikkerheten rundt lystenningen var diskutert (og var heller ikke årsak til ulykken). Lysgloben er toptung og kan, til tross for at den har litt egenvekt, relativt lett veltes. Et grundigere arbeid med slike vurderinger ville sannsynligvis kartlagt at lysgloben, spesielt med tente lys, var en relativt stor risiko når man inviterer så små barn til å utforske rommet fritt. Siden rutinene er endret slik at lysgloben nå fjernes før barna kommer, er akkurat denne risikoen eliminert. Barnehagen burde, før barna fikk fritt spillerom, tatt en gjennomgang av kirkerommet mtp. barnesikkerhet, og ville da sannsynligvis avdekket at lysgloben var en risikofaktor.

Vi minner om at det endelige ansvaret for å ivareta barnas sikkerhet ligger på barnehagens ledelse selv om dere deltar på aktiviteter i regi av andre virksomheter. Det er derfor viktig at dere alltid kontrollerer nye områder/lokaler for potensielle farer, slik at det er trygt for barna å ferdes og oppholde seg der på de premisene dere legger for aktiviteten/besøket.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Forhåndsvarsel om pålegg

Dersom vi ikke har mottatt bekreftelsen innen fristen, kan miljøsjefen gi barnehagen pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes. Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt. (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Dersom dere har kommentarer til innholdet i rapporten ber vi om melding om dette innen tre uker.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjef

Thea Berg Lauvsnes
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:
Forelder Øivind Wilhelmsen
Postmottak Fagenhet for oppvekst og utdanning